

TAHAYYÜLAT

Müzeyyen ÇELİK

Genç şair Ali Berkay'ın ilk şiir kitabı geçtiğimiz mart ayında Hece Yayınlarından çıktı. Kitabın editörlüğünü şair Hayriye Ünal yaptı. Kitapta yirmi iki şiir yer alıyor ve kitap seksen altı sayfa.

Ali Berkay genç kuşak şairlerden olmasına rağmen genç kuşağın diğer şairlerinin düştüğü hatalara düşmüyor ve şiirin sadece ilhamla değil çalışmayla yazılacağını kitabında bize kanıtıyor. Kitapta yer alan tüm şiirlerin tümü üzerinde çalışıldığı, başlık seçimindeki başarı ve özen hemen dikkati çekiyor. Şiirini kurarken rastlantılardan faydalanmadığını hemen her dizenin bilinçli olarak orada yer aldığını bütün şiirlerde görebiliyorsunuz.

Kitabın arka kapağında şu mısralar dikkati çekiyor:

*“Ülke olarak büyük çaresizliğimizin
Kitabını yazacak değilim
Devalarımız yeni kanserler üretiyor”*

Bu dizeler şairin ülkesinde gördüğü aksaklıklara kayıtsız kalamadığını net bir şekilde gösteriyor. Hatta kitapta yer alan diğer şiirleri incelediğimizde bu kayıtsız kalamama hâlinin birçok şiirde karşımıza çıktığını da görürüz. Şair aynı zamanda ülkenin bir aydını olduğundan etrafında olup biten hiçbir kötülüğe ve ülkenin geçirdiği ağır değişimlere de kayıtsız kalmamıştır.

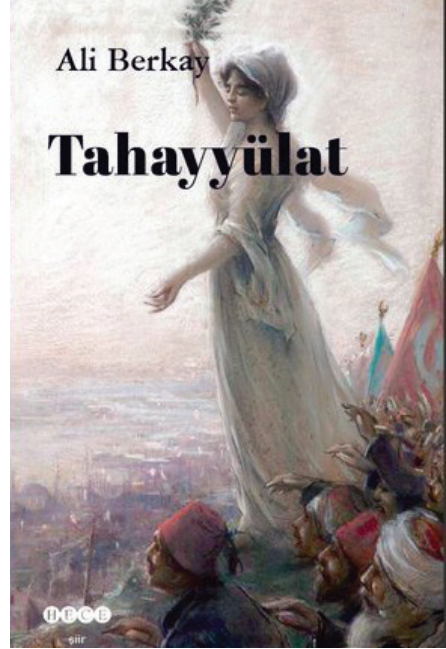
*“...
Beynim devletin sesiyle yamanmış*

Bir asker zeytin dalı

*Bariş değil iyi niyet
Bir baraj patlar
Suyun altında kalanlara selam
...*

*Kayıp tarih kongrelerimiz
Darülfünunları kapatıp
Yerinde bulamadığımız
Tanburinin mezarı” (s. 42-43)*

Ülkesindeki ve dünyadaki kötülük-
lere kayıtsız kalamayan şair kendisiyle
de çok uğraşiyor. Şiirlerinin bir kısmın-
da muhatap kendisi. Kendisini eleştiriyor,
aşka ve hayata bakışımı da şiir diliyle
yalın ifadelerle aktarıyor.

Ali Berkay, *Tahayyülât*, Hece Yayınları, Mart 2016, Ankara

“Unutan olmak istemedim
Pişman her şeyi düşündüm
Biraz zaman aldı hepsi bu

Zaman yuvarlak inanmıyorum
Zemin üstünde dudaklarını
Toprağa gömmek istiyorum” (s.16)

Ali Berkay şiirini kurarken artistik hareketler, ince göndermeler yapıyor ancak bunu yaparken asla dil ve üslubu sivirilmiyor ve rahatsız edici bir şiire evrilmiyor eser. Bu da şairin şiirini rastlantılarla değil de bilinçli tercihlerle oluşturduğunu gösteriyor.

İŞIKLAR HEP AÇIK KALSIN

Hatice Ebrar AKBULUT

Mehmet Kahraman, ilk öykü kitabı *Minarenden Düşen Ezan*'dan sonra *Işıklar Açık Kalsın* isimli ikinci öykü kitabıyla okurlarını selamladı. *Minarenden Düşen Ezan* öyküsündeki Nuri karakteri sorumsuz, her türlü kötü işe bulaşmış, düzensiz bir hayat yaşayan, karısı ve çocuğuna karşı vazifelerini yerine getirmeyen bir karakterdir. Yine de kalbinin bir yerlerinde acıma ve merhamet duyguları vardır. Elif deyince yumuşayıveren dudakları, tam gülmeyi beceremese de yavrusunu severken dudaklarının yanaklarını geriye doğru hafif hafif ötelemesi Nuri karakterinin, vurdumduymazlığının içinde bir merhamet saklı olduğunu gösterir. *Işıklar Açık Kalsın* öyküsünde de yine bir anne-baba-çocuklar vardır. Baba tıpkı Nuri karakteri gibi sorumsuz ve düzensiz bir hayat yaşar. Ailesine karşı ilgisizdir. Evine olan ilgisi, hastalanan eşini fark edemeyecek boyutlardadır. Yine de kahvehaneye

Tahayyülât'ta kullanılan alıntılar da oldukça dikkat çekici. Bu alıntıları incelediğimizde sözlük sitelerinden seçilmediğini şairin bilgi birikimi ve okuma kültüründen beslendiğini de hemen fark ediyoruz.

Ali Berkay'ın şiirlerinde hem kendisine hem ailesine hem yaşantısına hem de çevresine ait izler bulup biraz irdeleyerek onu yakından tanıma fırsatı da bulabiliriz. Bu da şiirin şairinden kopuk olmadığını bize gösteriyor.

Tahayyülât üzerinde çok çalışılmış şair mayasının yanı sıra dil işçiliğinin de kendini belli ettiği bir ilk kitap. Yazarına edebiyat yolculuğunda başarılar dileriz.

Mehmet Kahraman, *Işıklar Açık Kalsın*, Hece Yayınları.

gelen oğlunun sözlerine ve bakışlarına dayanamaz. Fenalaşan eşini hastaneye götürür. Çocuğa annesinin iyi olacağına

dair telkinlerde bulunur. Bu tavırlar, babanın içinde merhametin kırıntılarının olduğunu gösterir. Bahsettiğimiz her iki öykünün konuları, içerikleri farklıdır. Bu öyküler, baba karakterleri yönüyle ve aile fertlerinden oluşan öykü kişileriyle kısmi olarak benzerlikler gösterir. Kahraman'ın birinci ve ikinci öykü kitabını karşılaştırmalı okuduğumuzda, öykücünün çizgisini koruduğunu görürüz.

Kahraman, aile ilişkileri, iş hayatı, evlilikler/eş seçimi, kadının ve erkeğin duyguları ve düşüncelerinde farklılıklar, kadının ve erkeğin birbirini tamamlaması, kader inancı gibi konuları öyküleştiren. İnsanı beşerî yönlerden ele aldığı gibi sosyal ilişkileri bakımından da değerlendirir. *Işıklar Açık Kalsın*'ın öykülerinde manevi gücün/direncin, sohbetin, dostluğun, iyimser olmanın baş tacı edildiğini görüyoruz. İnançsızlık, insanı ucu görünmeyen, dipsiz bir kuyuya düşürür. Kahraman, öykü kişilerini inancın sularında gezindirir. İsyanda olan öykü kişilerini inanmaya çağırır.

Dinlediğimiz, duyduğumuz, tanıdığı olduğumuz bir olay, bizim dünyamızda izler ve çağrışımlar bırakır. Mehmet Kahraman, öykülerinde bu izlerin ve çağrışımların izini sürüyor. Hayat emaresi bulunan küçücük bir kıpırtıyı bile atlamadan, es geçmeden öykülerinde değerlendiriyor. Bundan olmalı, öyküleri, okuyucunun kendi hayatına dair küçük dokunuşlar yapmasını sağlıyor. Okur, Kahraman'ın öykülerinde şunu hissedebiliyor, hayatın ne kadar değerli bir armağan olduğunu ve çok düzgün/dikkatli yaşanılması gerektiğini... *Işıklar Açık Kalsın*'ın öykülerinde aile motifinin ev içindeki durumu ve dışarıya yansımaları konu edilir. Ev içinde yaşanan huzursuzluklar, bir boksörün sağdan ya da soldan ansızın bir kroşe yemesi gibi öykü kişisini ansızın bir zorlukla baş başa bırakır. Evin içini önemseyen

öykücülerden biri olan Kahraman, dışarıya da evdeki ilişkiler eksenini üzerinden bakar. *Aynı Mesele* öyküsündeki kadın karakter böyledir. Eşiyile olan geçimsizliğini dışarıda birilerine anlatırken bulur kendini. Ev içinin huzursuzluğu dışarıya taşınmış olur böylece.

Gölge Oyunu öyküsünde, hayatın sillesini yemiş, umduğunu bulamamış, meşgalelerle boğuşmaktan hayatını yaşayamamış karakterler anlatılır. *Gölge Oyunu*'nda insanları insan olmaktan çıkararak, maymunlaştıran, insanı kendi kimliğinden soyutlayan TV programları eleştirilir. *Azar Azar Biriken* öyküsünde Hikmet'in acılarına duygudaş olmak isteyen bir karakter var. Kurmak istediği duygudaşlık üzerinden kendi hayatını incelemeye, sorgulamaya başlıyor bu karakter. Hikmet'in olgunluğunu fark ediyor. Yokluğun, insanı yüce duygulara eriştirdiğini görüyor. Hikmet'in şükranlıkla dolu hayatı, en zor anında bile hayal kurabilmesi öykü karakterini etkiliyor. *Deli Bülbül* öyküsünde, bir meczup üzerinden insanların dünyalık işlere tamah edişi anlatılıyor. Banka müdürünün müşteri kazanmak, daha çok para kazanmak uğruna nasıl bir robota dönüştüğü işleniyor.

Mehmet Kahraman, utanabilmenin, acı duyabilmenin, hissedebilmenin insanı özgür kıldığına inanıyor. İnsanın insani yanları onarılmadan, hayat yolunu yürümenin ne denli zor ve çekilmez olacağını imliyor. "Utanabilmişim. Hâlâ insandım demek! Hâlâ bir yanım acı içinde... Hâlâ..." *Sabaha Çok Var* öyküsünde, hastalığına teşhis konmak üzere hastalığının iyi huylu ya da kötü huylu olabileceği hakkında kendisine bilgi verilen bir hasta var. Hastalıkta moral önemlidir. Öykü kişisi, ilk andan vehimlerin pençesine düşer ve sürekli içini kemiren kemirgen düşüncelerle uğraşır. Hayat bir yandan akıp giderken

kendisi kuruntularıyla boğulmaktadır. Öykü kişisi, bir taraftan da son günlerini yaşadığı düşüncesine kapılıp kendini hesaba çeker. İçinde susturamadığı kötü sesler hep baskın çıkmaktadır. Kendisi ölürse, eşinin ve çocuklarının ne hâlde olacaklarını düşünür. Bu öykü, insan olarak üzerimize düşenleri yapmamız dışında bir gücümüzün olmadığını anlatıyor. Kitabın ilk öyküsü olan *Gülümseyin* öyküsü, evlatlarını asker ocağında kaybeden bir anne babanın hüznünü anlatıyor.

Kahraman'ın dili ve üslubu, sade ve akıcıdır. Ayrıntılara girmeden ana yollardan yürüyerek küçük ama bir o kadar da içinde hayat barındıran ayrıntıları, öykülerinin içerisine gizler. Okuyucudan, bu ayrıntıların farkına varmasını ister. “İnsanın iç dünyasını besleyen öy-

küler” diyebiliriz Kahraman'ın öyküleri için. “Kahraman'ın öyküleri, yılların birikimiyle elde edilen bakış açısı ve güçlü gözlem ile yazılmış. Psikolojik ve sosyolojik çıkarımlar öykülerde ustaca kullanılmış. Öykülerin sonu, kafa karıştırıcı olmayan bir tarzda bitiyor. Kitapta birbiri ardına gelen öyküler birbirlerinden keskin çizgilerle ayrılan temalardan oluşmadığı için, bu durum kitabın okunmasını daha da kolaylaştırıyor.” Kahraman'ın ilk kitabı için kullandığım bu ifadeler, *Işıklar Açık Kalsın* için de geçerli. Kahraman, öyküleriyle, kendimizden/insanlığımızdan uzaklaşan ben'imize, öykünün etkileyici dili aracılığıyla insan olduğumuzu duyurmak istiyor.

İnsanlık göverirse ışıklar hep açık kalır. Işıklar hep açık kalsın...